

MAGYAR MUNKÁS SZEMLE

TÁRSADALOMPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **XI., Badacsony-u. 8.**

Előfizetési díj: **Egész évre 20 pengő.**

HARMATVIZ

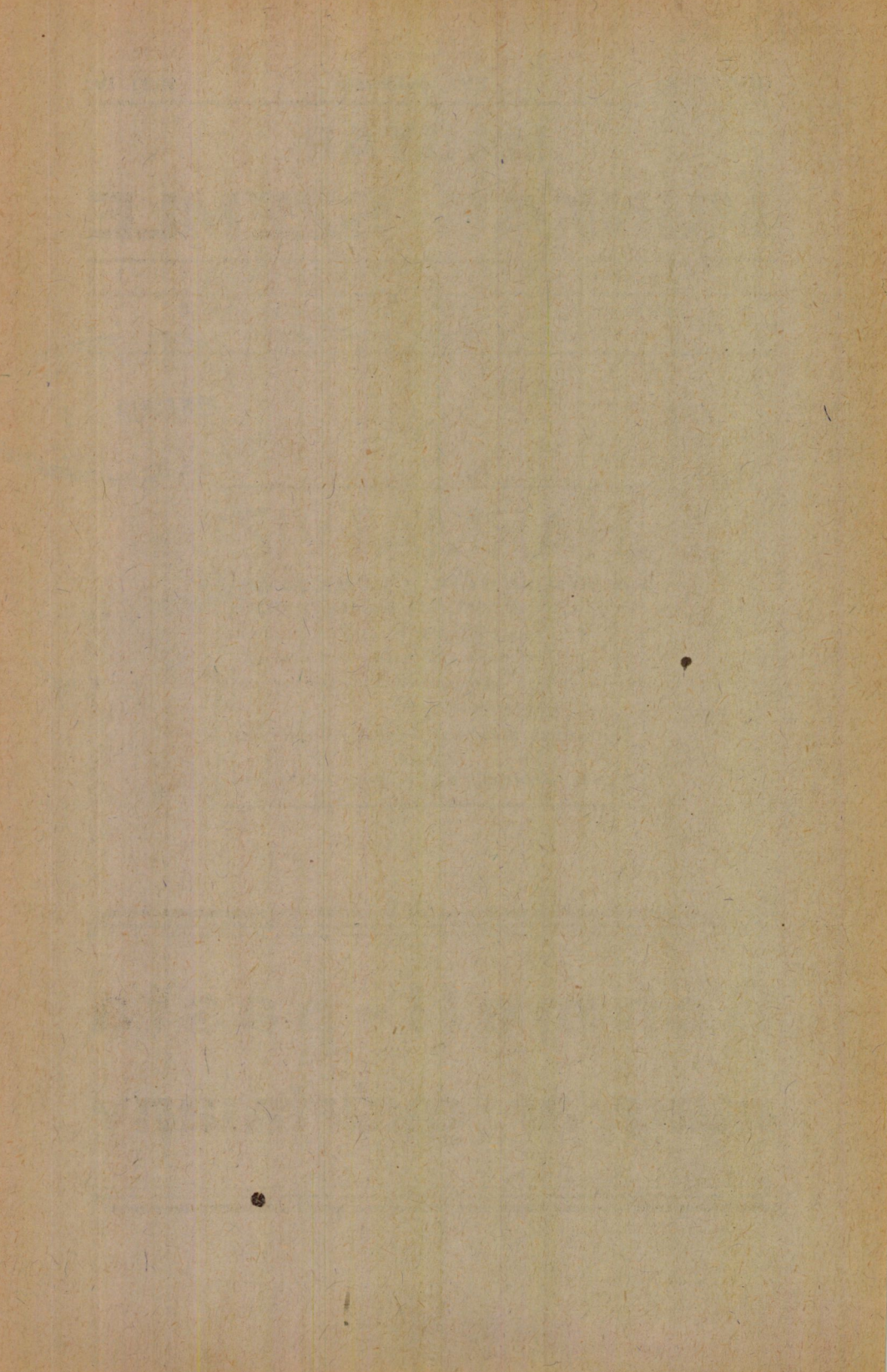
**A Hungária gyógyforrás
szénsavval telített vize**

A Hungária gyógyforrás 40°-os radium
és lithiumos hőforrás. Kiváló gyógy-
hatású gyomorsavtúllengés, vese- és
hólyagbántalmaknál.

**Budapest Székesfőváros Ásványviz-
üzeme**

I., Szt. Gellért-rkpí 1. Tel.: 1-530-04

**Schmoll - pasta
magyar gyártmány**

MAGYAR MUNKÁS SZEMLE

TÁRSADALOMPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **XI., Badacsony-u. 8.**

Előfizetési díj: **Egész évre 20 pengő.**

„Ave Caesar“

A Trianonban halálraitélt, de élni akaró és minden bel- és külföldi, galád ellenségét feltétlenül túlélő, kiseded, de lelkes, hűséges nemzet üdvözli a „nagy római birodalom” hataimas re—imperatore-át! Koldusszegénységünkben is olyan csillogó, más, még oly gazdag országban sem utánozható fénnnyel, pompával láttuk kedves vendégünkül a gazdag testvér nemzet uralkodóját, amelyről ország — világ egyhangúan állapította meg, hogy erre a világon egyedül csak a magyar képes.

A re — imperatore és hatalmas kísérete *otthon* voít, hiszen érkezésük első percétől, az elutazás utolsó momentumáig spontán lelkesedés, örömrivalgó szeretet, baráti loyaltás követte minden lépésüket és ez a belsőség, ez a lelki meghodolás töltötte meg a külső, csillogó dísztt tartalommal, olyan szívből jövő, őszinte, gazdag tartalommal, aminek kinyilatkoztatására kerek e világon a magyart kivéve ma már egy náció sem képes.

Csonkahazánk 4 napig ünnepi dísztt öltött, a szürke hétköznapok gondjait erre a rövid időre mindenki elfeledte; szegény és gazdag, ifjú és öreg, polgár és katona, mindenki csak arra törekedett, hogy felséges vendégeink érezzék meg azt az őszinte szeretetet, a melyet a „nagy megcsontított” ennek a hatalmas népnek uralkodójával szemben érez. A porbatiport. de soha végleg le nem gázolható, megalázottságában is mindenkor büszke magyarság a szívét adta oda felséges vendégeinek és ennek a hűséges baráti szívnek minden melegével kísérte minden léptüket.

Vajjon mire gondolhattak a francia-szovjet-cseh szö-

vetség katonai attaséjai, amikor a kisdéd, szűk keretek közzé szorított magyar hadsereg dübörgő léptekkel haladt el a díszpáholy előtt? Vajjon ráeszméltek-e arra, hogy az ő hárm-as szövetségükkel szemben, ennek a cseppnyi kis magyar hadseregnek is van egy „hárm-as szövetsége”? Ez a hárm-as szövetségünk a mi kis hadseregünknek ízzó hazaszeretete, hő-siessége és vasfegyelme! A gép, a tank, a repülőhadak lélek, lelkesedés, igaz hazaszeretet nélkül csak lelketlen, de egyút-tal megbízhatatlan harci eszközök maradnak, komoly judiciu-mú katonai szem meg tudta és meg is becsülte azt a feltétlen fölényt, amit a maroknyi magyar hadsereg harci gépek nél-kül is a tankos, repülőgépes, de belsőleg értéktelen, hatalma-san felfegyverzett egyéb seregekkel szemben jelent!

Láttunk disszonáns dolgokat is ez ünnepi napok alatt. A legkirívóbb a Mussolini-tért szegélyező négy hatalmas bérpalotának botránysos dísztelensége volt. A kopott, sok he-lyütt lehullott vakolatú házakon egy-egy árva, a Corvin árú-ház által reklámnak ajándékozott zászlócskáknál alig nagyobb nemzeti lobogó volt minden dísz és pompa. Nem ismerjük en-nek a 4 bérpalotának illusztris tulajdonosát, de szent meggyő-ződésünk, hogy ezt a négy urat másútt ezért a tüntető indo-lenciáért deresre húzták volna. Reméljük azonban, hogy ma-gas vendégeink az egyébként szívből jött ünnepléstől ezt a ga-ládságot nem vették észre!

„Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország”, ez volt az utolsó hang, amivel Csonkamagyarország az olasz birodalom uralkodójától búcsúzott. Éz az az érzésünk, hogy amikor a re — imperatore áthaladt a trianoni gyászhatáron, vissza-nézett erre a Duna—Tisza köze felé s eszébe juthatott ennek a gyönyörű himnusznak egy másik sora :

„ott él egy nép, legendák népe”!

Csonkamagyarország és zsidó kérdés

Napról-napra halljuk, olvassuk, hogy a zsidó-kérdés *ha-ladéktalan* megoldásra vár. Nyilatkozatok jelennek meg pro és contra, kormányfői kijelentések hangzanak el, politikusa-ink legnagyobb része e téma körül tart előadásokat és vége-reményben — nem történik semmi!

Szükségesnek tartjuk ez év februári számunkban közölt cikkünkkel kapcsolatban, amelyhez tömeges hozzászólás érkezett be hozzánk mindkét táborból, hogy tovább fejtegetsi ezt a nagyon is aktuálissá, sőt véresen esedékkessé vált kérdésnek *objektív* tárgyalását, nygyanakkor feleljünk e két, ma már *komolyan ellenséges* táborra oszló társadalmi rétegekből származó felszólamlásokra is!

Előrebocsátjuk, hogy nem ismerjük el az *abszolút antiszemitzmusnak* jogosultságát esonka hazánkban! *Ez luxus-cikk*, aminek használatát tiltja a józan belátás és az egész vonalon érezhető „keresztény koldus” mivoltunk. De, hogy zsidókérdés van, sőt, hogy ez rövidesen és radikálisan a keresztény őslakosság *javára* feltétlenül liquidálandó, ahhoz kétség nem fér, hiszen Darányi miniszterelnök szegedi megnyilatkozása is fősúlyt helyezett erre a kérdésre.

Hogy van, és lehet ma zsidókérdés Magyarországon, annak egyes-egyedül a magyarországi zsidóságnak a magyar nemzeti állam eszme körébe beolvadni semmiképen nem akaró, kétes eredetű vagyonát hirtelenül és „jogilag” alig megmagyarázható módon összezsarolt, sajnos nagyobb számerejű rétegének legtöbbször felháborító formában megnyilvánuló prae-potens viselkedése az oka. Mi, a magunk részéről ezt a kérdést nem faji, nem is felekezeti, de még csak nemzetiségi szempontból sem kívánjuk taglalni, pusztán arra akarunk rámutatni, hogy az ország minden egyes állampolgára bizonyos fokig kötelezettséggel tartozik a szt. istváni régi keresztény, nemzeti alapon álló Magyarországgal szemben, és sajnos erről a kötelezettségről elsősorban is mindenkor éppen a toleráns Magyarhonban otthont talált, mindenünnen kiüldözött zsidóság feledkezik meg!

Szó szerint akarjuk itt idézni elsősorban Darányi Kálmán miniszterelnök és két nagynevű, európai értékű keresztény főpapnak az utolsó évek folyamán elhangzott, határozottan objektív alapból kiinduló nyilatkozatát, ne vádolhasson az ellentábor a legkisebb mértékben sem részrehajlással.

Első sorban a kormányfő szegedi beszédéből idézzük az idevonatkozó részt, amiből semmit el nem hagytunk, semmit hozzá nem tettünk.

„Szólni akarok még a zsidókérdésről, *amely jeletl nem lehet egyszerűen elsiklani és nem lehet azt monani, hogy ez a kérdés nincs, amikor mindenki érzi, hogy van.* Vizsgáljuk meg gyűlölködés és elfogultság nélkül, teljesen tárgyilagosan ezt a kérdést és vessük fel, *vajjon a zsidóság oka-e minden bajnak?*

Ha Magyarországon zsidóság nem volna, kétségtelenül

volnának bajaink akkor is. Előrebocsátom, hogy a zsidókérdést utcai tüntetésekkel és fejbeverésekkel nem lehet elintézeni. És a kormány mindent elkövet, hogy a rendbontókkal szemben a törvények teljes szigorát alkalmazza. A törvények előtti egyenlőség azt is jelenti, hogy a törvényeket mindenkinek egyformán meg kell tartania még az üzleti életben is.

Tagadhatatlan hogy Magyarországon a zsidó lakosság arányszáma nagyobb, mint a legtöbb más országban és az is tény, hogy a zsidókérdésnek, amely főleg gazdasági probléma, a magva abban rejlik, hogy a zsidóság még ezen magas arányszámát is jóval meghaladón jutott érvényesülésre a gazdasági életben. A zsidókérdésben irritálja a magyar társadalmat a Keletről beszivárgó galíciai is a maga elzárkózásával és ösztönös üzleti mohóságával. Meg kell állapítanunk, hogy elsősorban az itt élő zsidóság érdeke, hogy ne azonosítsa magát ezzel a töle érzésben és gondolatban is teljesen idegen népséggel, amelynek beszivárgását a kormány minden eszközzel a legszigorúbban meg fogja akadályozni.

De itteni működésüket és esetleges törvényellenes és káros üzemeiket is szigorúan ellenőrizzük s őket s működésüket a törvényes korlátok közé szorítjuk. Ezek hazánkat úgyis csak átvonulási és gazdasági vadászterületnek tekintik. A nagytőkét a mai gazdasági viszonyokhoz indokoltan fokozott mértékben kell az igazságosság szemelött tartásával a közteherviselésbe bekapcsolni és a társulati adó kulcsának érvényesülését gátló praktikákat ellensúlyozni. Bejelenthetem, hogy a nagytőkének fokozottabb igénybevételére, fokozottabb tanulmányok és munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a pénzügyminiszter úr már a legközelebb előterjesztheti a társulati adó jobb kimunkálására és felemelésére vonatkozó tervezeteit.

— A gazdasági életben nélkülözhetetlen a vállalkozás, amelytől a *jogos hasznot nem szabad megtagadni. A magyar társadalomnak pedig részt kell vennie a termelő munkában.*”

Csak röviden kívánunk ezekhez az igen súlyos megállapításokhoz hozzászólni. Concedáljuk, hogy a zsidóság nélkül is volna elég bajunk, de sajnos, ezek a bajok a zsidósággal súlyosbítva ma már szinte elviselhetetlenekké váltak.

Tárgyilagos a kormányelnöknek az a megállapítása is, hogy hazánkban a zsidóság arányszáma sokkalta nagyobb, mint bármely más országban — Palesztinát sem véve ki — ! Közlünk itt erre vonatkozólag egy pár adatot, amelyet a Statisztikai Szemle 1934. évi 10. sz. ből vettünk.

Csehország összlakossága az 1930. évi népszámlálási adatai szerint 18.804.636, ebből zsidó 343.282.

Jugoszlávia összlakossága 13.934.038, ebből zsidó 68.405.

Németország összlakossága 65.218.461, zsidó 499.632. Meg kell jegyeznünk, ez Hitler uralomra jutása előtti, 1931. éves adat!

Nem akarjuk tovább folytatni az adatközlést, de fel kell tennünk azt a kérdést, vajjon mivel szolgáltunk rá arra a kitüntetésre, hogy a nem egészen 9 milliós lakosságú Csonka-magyarországot több mint fél millió zsidó vallja. *nem hazájának*, pusztán lakóhelyének? És vajjon mi okozta azt, hogy 1830-tól 1930-ig terjedő időben olyan hatalmas arányban, félelmetesen elszaporodva lepték el hazánkat a mindenünnen kiüldözött, sehol meg nem tűrt zsidók?

Ismét csak a Statisztikai Szemle feltétlenül hitelt érdemlő adatait idézzük, amikor alábbi számokkal rávilágítunk arra a „honfoglalásra”, amelyet ez alatt az utolsó 100 év alatt a zsidóság a világ minden tájékáról idecsődülve egykor szép, nagy hazánk területén végrehajtott. 1830-ban az összzsidóság lélekszáma 92.026 volt, 1880-ban 296.044, 1930-ban pedig 473.355. És mi keresztény őslakók csak most ébredünk arra a könyörtelen valóságra, hogy igen is van Magyarországon zsidókérdés? És ha már ráébredtünk erre, vajjon mikor fogunk hozzá ennek a mindennél fontosabb kérdésnek gyökeres megoldásához?

Hogy mennyire sürget az idő ennek a problémának megoldására ideiktatjuk az idézett cikk írójának mindenesetre elfogulatlan bírálatát és komoly hangú mementóját:

„Ott, ahol a nép művelt, a régi típusú, mindenes, kores-máros-boltos-terménykereskedő-hitelező falusi zsidónk számára nincs már talaj: a szövetkezetek működése fölöslegessé teszi őket. A Dunántúl a falusi zsidók tíz év alatt 17 %-kal fogytak s számuk 1930-ban mindössze 13.907. De a népműveltség kelet felé is terjed s az ott összetorlódott s szapora zsidóság is kénytelen sorait megritkítani, mert egyoldalú foglalkozásánál fogva *egymástól nem tud megélni*.

A zsidók zsúfoltsága még most is — mint száz év előtt — a Hegyalján a legnagyobb. Egy mindössze 36 km-es vasutovonal (Szerencs—Sárospatak) mentén ma is 4.182 zsidó él fényesen!

Lehetséges-e, hogy az ország legnagyobb vidéki városának, Miskolcnak (10.862 zs.) vonzókörében, három nagy zsidóteleptől (Sátoraljaújhely 25, Abaújszántó 16, Tokaj 16 %) körülvéve, egymástól néhány km. távolságra még hat, részben egészen falusi jellegű községben ily nagyszámú, 10—24 %-os zsidóság önmagának és a köznek hasznos gazdasági tevékenységet folytasson? Néhány faluból kénytelenek voltak már nagyobb számban kiköltözni, a szomszéd Abaújban is a zsidók szinte menekülészerűen hagyták ott a falut; (ott 1920 óta a

falusi zsidók száma 30 %-kal csökkent!); remélhető tehát, hogy a falusi, túlnagy zsidó elemnek az Északkeleten is már megindult csökkenése (1920–30 közt 11 %) a jövőben folytatódni fog s lassan-lassan felszívódik Galiciának e hozzánk leérő nyúlványa. Ámde hová menni a felesleg? Régebben Amerikába, továbbá Németországba s Ausztriába irányult a magyar zsidók útja. Most Amerika után Németország is bezárta előttük kapuit s nem kedvező számukra a bécsi talaj sem. Így nem sok kilátás van arra, hogy a zsidók kivándorlása oly mérvű maradna, mint a múlt évtizedben. Számítanunk kell tehát arra, hogy a túlnépesült keleti zsidóság fölöslegeivel a túlkultúrált, kihaló városi zsidók soraiban támadt réseket fogja betölteni. Kétségtelen, hogy ez a folyamat, — az évszázadok óta színmagyar környezetben élt, művelt nyugati zsidóság fokozatos kicsérélődése a nagyrészt még ma is zsargonban beszélő, *nemzeti ideáljainkkal szemben idegen keleti zsidókkal,* — a magyarságra nézve előnyösnek nem mondható! (lásd Statisztikai Szemle 1934. 11. sz. dr. Benisch Artur.)

Szükségtelen ehhez a komor, megállapításhoz kommentárt fűzni! Beszél ez önmagáért, csak legyen, aki meghallja az intó szót, amely egy statisztikus száraz adatgyűjteményéből trombitaharsogással szól hozzánk! Vajjon ébresztője, vagy takarodója lesz-e ez a magyarságnak, hiszen sok időnk a védekezésre nem marad! Az idő meg nem áll felettünk és mi még ma is ott tartunk, hogy a fejünk felett összegyűlő jégzivatarral szemben prognózist akarunk megállapítani, az akut bajjal szemben csak azért tanácskozunk, hogy a kárt, a gyilkos veszedelmet „jelenlevőnek” nyilvánítsuk bajmegállapítással vesződünk és diagnózis felett vitázunk akkor, amikor már a kezelésről is régen lekéstünk!

Darányi szegedi beszédében kitért arra is, hogy *időszerűnek* látja a közteherviselés arányos és igazságos megoszlását! Az elv szép, de vajjon végrehajtható-e? Nem uszítás, sem *abszolút antiszemitizmus* nem vezet bennünket akkor, amikor kénytelenek vagyunk alábbi tényekkel ezt a kérdést közelebbről megvilágítani. A föld és házbirtok könnyen megfogható, Szabó Béla min. titkár sem tagadhatja le jövedelmét, amely után könyörtelenül kivetik a sok százféle adót. De vajjon a Vida Jenők, Aschner Lipótok és Goldberger Leók őszintén bevallják-e adózás szempontjából számbaveendő jövedelmüket? Jól tudja ez országban mindenki, hogy az adóeltitkolást nem tekintik diffamáló, de még csak törvénybe sem ütköző cselekménynek s ez a köztudat, amely szinte virtust csinál az adóeltitkolásból bátorítja fel nemcsak az ország „szabad pályán vagyonokat kereső zsidó gazdagokat”, hanem az

ezek vezetése alá tartozó és a kormány jóvoltából hihetetlen kedvezményeket élvező „ipari nagyvállalatokat is!”

Pusztán egy eddig megcáfolatlan tényt kívánunk itt leszögezni, amely száz %-ig bizonyítja állításunk igaz voltát.

A költségvetés vitájában egyik képviselő szóvá tette az élesztőgyárak horribilis nyereségét számadatokkal igazolva megállapításainak helyes voltát. Egy, a *szakkörökből* származott gyenge hangú, és a lényegét per absolute nem érintő dementi igyekezett szembeszállani ezzel a beszéddel, de főleg annak kellemetlen részeivel, amire dr. Nádas József, a magyar kartelkérdés egyik legalaposabb ismerője alábbi nyilatkozattal felelt egy sereg napilap hasábján:

„Soha nem állítottam azt, hogy az élesztőkartel 6,650.000 pengő bruttó bevételből 6,300.000 pengő tiszta nyereséget ért el, mirevaló volt tehát ezt cáfolni? Ellenben állítottam és állítom, hogy Krausz—Moskovitsék 1936. évről 104.000 pengő tiszta nyereséget mutatnak ki, (ebből 10.000 pengő múltévi áthozat) a ténylegesen elért 2.4 milliós pengővel szemben. Állítom továbbá, hogy — amint azt régi számításaim alapján, amit soha nem cáfoltak meg, megállapítottam — minden kilogramm élesztőn 1.26 pengő tiszta nyereséget érnek el. A 104.000 pengőben kimutatott össznyereséggel szemben állítom, hogy Krausz—Moskovitsék 32.000 gyümölcsfát bérelnek a Tiszaháton és pusztán e béreleten sok százezer pengőt kerestek. Végül pedig hivatkozom a parlament előtt fekvő költségvetés adataira, amely szerint 1936-ban 3 millió kilógramm élesztő került adóztatás alá. Ez annyit jelent, hogy az élesztőkartel a múltévben 3 milliószor 1.26 pengőt, vagyis összesen 3,780.000 pengő nyereséget ért el. Ebből az összegből a kartelben megállapított kulcs szerint Krausz—Moskovitsékra egyedül az élesztőgyártásnál 1,260.000 pengő nyereség esik. A nyilatkozatra egyelőre csak ennyit kívánok megjegyezni, részletes adataimat majd más úton tárom a nyilvánosság elé.”

Ehhez sem kell feltétlenül magyarázatot fűznünk. pusztán azt a kérdést vetjük fel, hogy vajjon az 1,260.000 és 104.000 P közötti differenciával mi történt? Azt hisszük ugyanakkor, hogy nem valószínűtlen az a feltevésünk, hogy az ország többi iparvállalatainak mérlegadatai ezzel a legalábbis „gyanús” mérleggel egyöntetű szempontból készülnek s ez végeredményben olyan hatalmas tőkét von el a kötelező adózás alól, amivel sok minden súlyos problémája Csonka-Magyarországnak könnyedén megoldhatóvá válnék!

Ilyen határozott biztonsággal megállapítható visszaéléssel szemben a kormány csakis azzal felelhet, hogy első sorban az adózás terén szigorú progresszivitást léptet életbe, má-

sodszorban minden vállalatot a kimutatott „brutto nyereség” alapján adóztat meg és végül súlyos pénzbüntetéssel és szabadságvesztéssel töröl meg minden adóeltitkolási kísérletet!

Szükségtelen ezekhez a könnyen bizonyítható adatokhoz hozzáfűznünk, hogy ezek a nagyvállalatok kivétel nélkül zsidó kézben vannak s így azt is megállapíthatjuk, hogy ezt a számokban alig kifejezhető veszteségét államháztartásunknak az országunkra hatalmas számban zúdult zsidóság okozza.

Végül még ide akarjuk iktatni a zsidókérdéssel kapcsolatban Kováts J. István és Ravasz Lászlónak egy-egy megnyilatkozását.

Kováts J. István a bpesti reál teológia tanára a Skót misszióknak „Az antiszemitizmus és a reform. kereszténység” című előadássorozatában szintén felszólalt.

Bevezetőjében elismerő szavakkal emlékezett meg a zsidóság történelmi elhivatottságáról és arról a nagy teljesítményről, hogy *az egy Isten hitét olyan világban hirdette, amelyben egyedül állott ebben a tekintetben.* Súlyos történelmi tévedésnek bélyegezte az egykorú zsidó nép eljárását, amikor Jézus Messiás voltában nem hitt, mert a Megváltót diadalmas királynak képzelte, aki a rómaiak elnyomatása alól felszabadítja a kiválasztott népet. Azonban néhány évtizeddel a keresztrefeszítés után beteljesedett a súlyos történelmi tévedés. *A helyzet az én lelkem, az én szívem szerint ma sem más, mint kétezer év előtt volt.*

A zsidókérdést nem lehet másképp megoldani, minthoan vissza kell térni a zsidóknak arra a pontra, ahol elvétették az ő nagy történelmi feladatuk vonalát.

Az üldözések korszaka következett, sorra lángolt fel az üldöztetés tüze az egyes országokban, de a történelem folyamán beigazolódott, hogy sem egy néppel, sem egy csoporttal, még az egyes emberrel szemben sem vezet az üldöztetés diadalra.

Üldözéssel, fegyverrel, az élet kioltásával nagy gondolatokat kiirtani nem lehet.

Európa több országában, győzőknél és legyőzötteknél egyaránt vannak antiszemita jelenségek, sőt még Szovjetországban is tapasztalható az újabb időkben ilyen irányzat. A legkülönbözőbb intézkedésekkel kísérleteznek.

Mindezek azonban nem oldják meg a zsidókérdést.

Meglátjátok, testvéreim, egyik-másik országgal kapcsolatban, amely erőszakos eszközökkel akarta a zsidókérdést megoldani, hogy talán már nemsokára kudarccal végződik a kísérlet. Sem az elkülönítés, sem az üldözés, sem az antiszemitizmus, sem Palesztina nem oldja meg a zsidókérdést.

Csak egyetlen mód van arra, hogy ez a sok könnyet és sóhajt fakasztó probléma megszűnjön és ez az, hogy Izrael fiainak találkozniuk kell Krisztussal és ebben a magyar keresztyn református anyaszentegyháznak kell példát mutatnia."

Ugyanebben az előadássorozatban felszólalt Ravasz László dunamelléki ref. püspök is.

Fejtegetéseit azzal kezdte, hogy a zsidókérdés nemcsak vallási, hanem világnézeti és politikai kérdés is és hozzá igen nehéz kérdés. *Megoldásához nagy szeretet s igazságérzet kell és nem elég csak az igazság, szeretet is kell hozzá, nem elég a szeretet, mert ahhoz igazság kell. Semmi sem könnyebb, mintha elmegy valaki egy antiszemita gyülekezetbe és itt felkorbácsoló előadást tart a zsidó-kérdésről, vagy elmegy egy zsidó gyülekezetbe és arról beszél, hogy a világ legmagasabb rendű népe a zsidóság.*

A zsidókérdés teljes értékű megoldása a *különb kereszttyénség kérdése*. A zsidókérdést nem a zsidók fogják megoldani, hanem a keresztynének, de csak akkor, ha igazán keresztynének. A zsidókérdés misszió kérdése. Ezt a missziót valahogy komolyabban kell vennünk, mint ahogy eddig tette a világ. *A keresztynség ahelyett, hogy lebontotta volna a válaszfalakat, új válaszfalakat emelt és ezért a zsidóság elszakadt a keresztynségtől*, istentelennek látta és betokozódott a gettóba. A gettó a keresztynség és a zsidóság közös alkotása, közös tévedése, közös bűne és megoldása mind a kettőnek közös feladata. A másik hiba az volt, hogy az áttért zsidót azután is zsidónak tartották, és bizonyos tartózkodással viseltettek vele szemben, akinak elszomorodva kellett tapasztalnia, hogy nem osztják meg vele az új lelket.

Pierre Loti írja, hogy milyen megható volt az, hogy Jeruzsálem kőfalánál minden évben, a világ minden részéből összegyűlt zsidók borulnak arera és jajgatnak valami monoton imádságot: *Építsd meg Úram a Te megromlott házat! Ez az ének romokon síró ének és ennek ellentmondása és tragédiája felett áll a Golgotha keresztje, amely fényben és diességben ért fel s hangzik felénk Krisztus főpapi imádságának szava: „Legyünk mindnyájan egyek, amint én Atyám, veled egy vagyok.”*

Nem szállunk vitába a két illusztris főpap szónoklatával, elvégre, mint Isten hű szolgája, Jézus emberszeretetet parancsoló igéinek hivatott hirdetője csakis ebből a szempontból bírálhatják a zsidókérdést. De nekünk nem a sirató fal jut eszünkbe ilyenkor, hanem az az undortkeltő, alávaló jelenet, amikor Jézus urunk Pilátus előtt állván, a jeruzsálemi zsidóság falrengető, gyűlölettől izzó ordítással követelte:

„Feszítsd meg!”

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat igazgatósága legutóbbi ülésében megállapította az 1936-i üzletév mérlegét, amely a szokásos leírások után 5,589,903.61 pengő tiszta nyereséggel zárul.

Az igazgatóság április 28-ára hívta egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek indítványozta, hogy az 1936-i üzletévre — a tartalékok és alapok dotálása után — részvényenkint tizenhat pengő osztalék állapíttassék meg.

A Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztár Részvénytársaság IV. 30-án tartotta meg 1936. üzletévi közgyűlését, amely egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait. Dr. *Lamotte Károly* alpolgármester, mint a részvénytöbbségnek Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlése részéről kiküldött megbízottja, meleg, elismerő szavakkal emlékezett meg *dr. Liptay Lajos* vezérigazgató érdemeiről. A megüresedett igazgatósági tagsági helyre *Szendy Károly* polgármestert választották meg.

A Magyar Siemens-Schuckert-Művek Vill. Rt. április hó 23-án *Stromszky Sándor* m. kir. udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott közgyűlésén a vállalat műszaki igazgatóját, *Stachó Aladár* okl. gépész- és elektrómérnököt beválasztotta az igazgatóságba, ugyanekkor újból beválasztotta az igazgatóságba *Kempel Miklós* ügyvezető-igazgatt.

Az ezt követő igazgatósági ülés a vállalat ügyvezetésével *Stachó Aladár* és *Kempel Miklós* ügyvezetőigazgatókat bízta meg. *Humml Oszkár* kormánytanácsos pedig cégjegyzővé neveztetett ki.

A Schmoll és Kallós Részvénytársaság április hó 23-án tartotta meg Véső-u. 7. sz. alatti irodahelyiségeiben 15-ik évi rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság az 1936-os üzleti évről *egy igen eredményes és jó mérleget terjesztett a részvényesek elé.* A vállalat nagy közkedveltségnek örvendő cipőkrémjeivel és butorpasztáival az elmúlt üzleti évben *emelkedő forgalmat ért el,* amely körülmény természetesen a mérlegszámla és a veszteség-nyereségszámla minden tételében kedvezően jutott kifejezésre. A 450.000 pengő részvénytőke mellett az 1936-os évre 98.264 pengő tiszta nyereséget mutatnak ki az előző évi 70.844 pengővel szemben, az emelkedés tehát mintegy 20 százaléknak felel meg. *A tartalékalapok is lényegesen növekedtek,* így a rendes tartalékalap 15.000 pengővel, az értékcsökkenési tartalékalap pedig kb. 20.000 pengővel. A vállalat ingatlanait és gyártelepét 140.000 pengőre értékeli, *ez a tétel*

azonban tekintélyes latens tartalékot rejt magában. A bruttó nyereség meghaladja a 2 millió pengőt, ez a tétel a legélénkebb bizonyítéka az elért nagy üzleti forgalomnak.

A Magyar Fabehozatali Intézet rt. ápr. 20-án tartotta meg Fő-u. 6. sz. alatti helyiségeiben IV. évi rendes közgyűlését. Az elmúlt évi nyereség az 1935. évi 36.214.— P-ről 43.900.— P-re emelkedett. Az osztalék 3000 db. 50.— P részvény után 6% -ot, azaz 5.— P-t tesz ki. A bruttó jövedelem az 1935-i 259.610.— P-ről is lényegesen az idén 314.143.— P-re emelkedett.

A Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. dr. Budai-Goldberger Leó elnöklete alatt V. hó 25-én tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóság jelentése és a mérleg tudomásulvétele után elhatározta, hogy az elmúlt üzletévre részvényenkint három pengő osztalékot fog fizetni. A szelvéket május 26-tól váltják be a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a vállalat pénztáránál. A közgyűlés végül új igazgatósági tagokul megválasztotta R. C. Chance-ot, a Carlisle-i Ferguson Brothers Limited cég elnökét és dr. Stein Emilt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatóját. A közgyűlést követő igazgatósági ülés dr. Stein Emilt a vállalat alelnökévé választotta.

A „Szikra” Magyar Gyujtógyarak R. igazgatóság a társaság ezévi rendes közgyűlését folyó évi június 10-re hívta egybe. A mérleg 356,208.11 P tiszta nyereséggel zárult, amely összegből az „A” sorozatú részvények után 11.— pengő osztalék kerül kifizetésre. Ugyanaznap tartja rendes közgyűlését a Magyar Általános Gyufaipari Rt. is. E társaság tiszta nyeresége 100,443.53 P, melyből részvényenkint 9.— pengő osztalék fizettetik.

A M. Dunántúli Vilámosságai RT. idei közgyűlését IV. 30-án tartotta, amelyen a 10 éves jubileum alkalmából dr. Tormay Géza áll.titkárt, eddigi alelnököt, ügyvezető elnökké választották meg. Az erőműtelep fejlesztésében, miáltal a vállalat az ország legnagyobb energiatermelő vállalatává nőtt, Tormay Gézáé volt az oroszánrész, és ennek a nagy munkának elismerése jutott kifejezésre ügyv. elnökké történt megválasztásában.

A „Nagybátony Ujlaki” Egyesült Iparművek rt. igazgatósága most tartott ülésében megállapította az 1936. évre vonatkozó zárószámadásokat, melyek az értékesökkenési tartalékalapnak 300.000 pengő összeggel való dotálása után 502.734 P 28 f. nyereséget eredményeztek és az 1937. május 22-ikére összehívott közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy osztalékul 1.50 pengő fizetessék ki.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust). A május 7-én tartott közgyűlés jóváhagyta az 1936. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 8. sz. osztalékszolványa f. é. május 8-tól kezdve 4.— P-vel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.

Az Első Magyar Papíripar Rt. május hó 12-én tartotta 55. évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság az elmúlt üzletévre P 5.50 osztalék kifizetését határozta el.

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. igazgatósága április 24-én megtartott ülésén megállapította az 1936. üzletév mérlegét, amely megfelelő tartalékolások után **71.893.31 pengő tiszta nyereséggel zárul.** Az igazgatóság május 8-ára összehívott közgyűlésének javasolta, hogy ez az összeg részben *leírásokra fordíttassék, részben új számlára vitessék elő.*

Május 7-ére hívta össze a *Magyar Acélarugyár* idei közgyűlését, amelyen az igazgatóság a vállalat lendületes fejlődéséről számolt be. A mérleg kellőképpen visszatükrözi azt a konjunktúrát, amelyben a nehéziparnak része van és amelyet az igazgatóság, *Duckel Károly* vezérigazgató szakavatott és kiváló vezetése alatt teljes mértékben érvényesített a vállalat javára. Az üzleti tevékenység igen lényeges növekedését mutatja, hogy a bruttó nyereség *kereken 330.000 pengővel haladta meg a múltévi eredményt és csaknem elérte a 800.000 P-t.* Ez az eredmény lehetővé tette az értékesítési alapnak 155.000 pengővel való növelését, amely ezáltal már 3.98 millió pengőre emelkedett. Az ingatlanok és felszerelések értéke új beruházásokkal közel *80.000 pengővel* növekedett, a készletek 540.000 pengővel *1.45 millió pengőre* gyarapodtak és ezeket a beruházásokat az tette lehetővé, hogy az adósok tartozása fizetések teljesítése útján *csaknem ugyanannyival csökkent.* Végeredményben a vállalat, amely az előző évben 60.719 pengő veszteséget mutatott ki, *az idei mérleget 60.917 pengő tiszta nyereséggel zárta.* Ezáltal a vállalatnak módjában van a tavaly megszüntetett osztalékfizetést újból megkezdeni és *az igazgatóság a közgyűlésnek javaslatot tett részvényenként 1 pengő osztalék fizetésére.*

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya-Részvénytársaság igazgatósága a folyó évi június hó 4-ére összehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1935. üzletévről áthozott 569.493.75 pengő nyereségelővitel, valamint az 1936. üzletévben elért 655.904.46 pengő nyereség alapján rendelkezésre álló összesen 1,224.984.21 pengő részvényenként 2.50 pengő osztalék kifizetését határozta el.

Sodronyfonatok

Szövetek

Lyukasztott lemezek

Kerítések

Vasbútorok

Telefon : 1-484-76

**HUTTER ÉS
SCHRANTZ RT.**

Budapest, X., Gyömrői út 80 sz.

Magyar Lajos

gépszíj- és műszaki bőrárúgyár rt.

Budapest, V., Katona József utca 9—11

TELEFON: 1-137-03 és 1-202-62

Gyárt : **bőrhajtószíjakat, műszaki bőrárúkat, textiltechnikai bőrárúkat** a legjobb minőségben elsőrendű kivitelben. Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

**„TRIUMPHFLEX“-gépszíj a
modern gépüzem legjobb
hajtószíja**

„Magyar gyártmányú írószerek“

Schuler József Rt.

Budapest, VI., Lőportár utca 9—11.

Telefon : 2—923—24.

HAIDEKKER

CSÖBÚTOR